

FREDRIK
BRATTBERG

VIRUS

een fuga

vertaling vanuit het Noors

Maaïke van Rijn

Personages

Hij

Zij

Kleine Hij

Kleine Zij

Piepkleine Hij

Piepkleine Zij

Grote Hij

Grote Zij

Mogelijke uitvoering

twee schaduwfiguren

twee mensen

twee handdoeken

twee vingerpoppetjes

Het huis waar HIJ en ZIJ in wonen. Midden in de woonkamer staat een maquette. Het is een schaalmodel van een huis, dat er precies zo uitziet als het eerdergenoemde huis van HIJ en ZIJ. In de maquette staat ook weer een maquette in de woonkamer.

HIJ staat bij de maquette. Hij knutselt eraan verder, schroeft, knipt, lijmt enz. Op dezelfde manier staat KLEINE HIJ in de maquette bij zijn eigen maquette; en net zo staat PIEPKLEINE HIJ in de kleinste maquette. ZIJ komt op vanaf het zijtoneel.

ZIJ

Ik was in slaap gevallen.

Ik was gewoon in slaap gevallen.

Dat is niks voor mij, zomaar slapen midden op de dag.

HIJ

Nee.

ZIJ gaat zitten.

ZIJ

Ik voel me helemaal duf.

Mijn hoofd voelt hartstikke duf.

HIJ

Ja dat heb je.

Dat heb je als je midden op de dag gaat slapen.

Pauze. HIJ werkt verder. ZIJ rekt zich uit, probeert goed wakker te worden.

HIJ

Kom eens kijken.

ZIJ

Heb je iets nieuws gemaakt?

HIJ

Ja.

Ik maak altijd iets nieuws.

Ik verander dingen. Bouw eraan verder.

ZIJ staat op, loopt naar de maquette en bekijkt hem.

ZIJ

Je hebt 't er maar druk mee.

HIJ

Ja.

ZIJ

Je bent echt creatief.

ZIJ

Zeker.

ZIJ

Dat ben je altijd al geweest. Creatief.
Je was altijd al goed met je handen.

HIJ

Ja.

Dank je.

Pauze. ZIJ blijft naar het schaalmodel staan kijken.

ZIJ

Maar heb je nou op je overhemd geknoeid?

HIJ

Ja.

ZIJ

Laat eens kijken.
Dat krijg ik er niet uit in de wasmachine.
Kijk eens of we vlekkenpul hebben.

HIJ

Ja.

HIJ loopt weg op zoek naar vlekkenmidde, ZIJ blijft naar de maquette kijken.

HIJ

Weet je waar het staat?

ZIJ

Nee. Geen idee.

Kijk even op de plank in de gang.

Pauze.

Nu gebeurt er hier wat.

KLEINE ZIJ komt van opzij op in de maquette.

KLEINE ZIJ

Ik was in slaap gevallen.

Ik was gewoon in slaap gevallen.

ZIJ

Nu komt zij tevoorschijn.

Ze heeft ook geslapen, net als ik.

KLEINE ZIJ

Dat is niks voor mij, zomaar midden op de dag in slaap vallen.

ZIJ

Fascinerend.

Elke keer vergeet ik weer hoe fascinerend dit is.

HIJ

Ja. Dank je.

KLEINE ZIJ

Ik voel me helemaal duf.

Mijn hoofd voelt hartstikke duf.

ZIJ

Het is wel duidelijk waar jij je inspiratie vandaan haalt.

HIJ

Ja ja.

Zo gaat dat als je met een kunstenaar leeft.

ZIJ

Zeg dat wel, ja.

KLEINE HIJ

Kom eens kijken.

KLEINE ZIJ

Heb je iets nieuws gemaakt.

KLEINE HIJ

Ja.

Ik maak altijd iets nieuws.

KLEINE ZIJ loopt naar de kleine maquette toe..

ZIJ

Daar staat een maquette.

HIJ

Ja. Dat is het nieuwe waar ik mee bezig was.

ZIJ

Zij hebben ook een maquette.

HIJ

Ja. Een schaalmodel in een schaalmodel.

ZIJ

Fantastisch.

KLEINE ZIJ

Jij blijft maar doorbouwen.

Je hebt 't er maar druk mee.

KLEINE HIJ

Ja.

KLEINE ZIJ

Dat is echt creatief.

KLEINE HIJ

Zeker.

KLEINE ZIJ

Je was altijd al goed met je handen.
Maar heb je nou op je overhemd geknoeid?

ZIJ

Hij heeft ook op zijn overhemd geknoeid.
Hij heeft op zijn overhemd geknoeid, net als jij.

KLEINE ZIJ

Dit gaat er niet uit in de wasmachine.
Kijk eens of we vlekkenpul hebben.

KLEINE HIJ

Ja.

KLEINE HIJ gaat op zoek naar vlekkenmiddel.

ZIJ

Wat grappig. Wat is dit ontzettend grappig zeg.

HIJ

Dank je wel.

ZIJ

Dat je daaraan dacht, dat hij ook op zijn overhemd geknoeid heeft. Van die details, je moet er maar oog voor hebben.

HIJ

Ja. Dank je.

ZIJ

Ontzettend goed.
Echt ontzettend goed.

HIJ

We hebben geen vlekkenmiddel.

ZIJ

Niet? Zonder vlekkenpul krijg je dat er echt niet uit.

Pauze.

HIJ *(tegen de twee in de maquette)*

Sorry... Sorry, maar...

Ik heb op mijn overhemd geknoeid, en wij hebben geen vlekkenmiddel.

KLEINE HIJ

Ik ben er zelf ook net naar op zoek.

HIJ

Ja, ik weet het.

KLEINE HIJ

Je mag het mijne lenen, als ik het kan vinden.

KLEINE HIJ gaat door met zoeken.

ZIJ

Lenen jullie dingen van elkaar? Dat wist ik niet.

HIJ

Ja hoor. Zo af en toe.

ZIJ

Nou wonen we al zo lang samen, maar dat wist ik niet.

Het is nooit bij me opgekomen dat jullie dingen van elkaar lenen.

HIJ

Ja hoor. Zoals nu, als ik kan geen vlekkenpul kan vinden kan ik 't hem vragen.

ZIJ

Maar...

HIJ

Ja?

ZIJ

Ik bedenk me ineens...

Ik ben midden op de dag in slaap gevallen en... volgens mij word ik ziek, heb ik 't een of ander opgelopen.

HIJ

Ja?

ZIJ

En zij. Toen ze binnenkwam was ze precies zo.

Denk je niet...

HIJ

Wat?

ZIJ

Denk je niet dat zij het misschien wel eerst had en toen... op de een of andere manier...

HIJ

Nee.

Nee, nee. Dat kan niet.

Dat kan niet.

ZIJ

Nee?

HIJ

Nee.

KLEINE ZIJ

Hee, nu gebeurt er hier wat.

PIEPKLEINE ZIJ komt op van opzij in de piepkleine maquette.

PIEPKLEINE ZIJ

Ik was in slaap gevallen.

Ik was gewoon in slaap gevallen.

ZIJ

Wat gebeurt er nu?

HIJ

Dat komt uit die kleine maquette.

De maquette in de maquette.

KLEINE ZIJ

Zij heeft ook geslapen, net als ik.

PIEPKLEINE ZIJ

Dat is niks voor mij, zomaar midden op de dag in slaap vallen.

KLEINE ZIJ

Fascinerend.

KLEINE HIJ

Je ziet wel waar ik mijn inspiratie vandaan haal.

Zo gaat dat als je met een kunstenaar leeft.

PIEPKLEINE ZIJ

Ik ben hartstikke duf

Mijn hoofd voelt hartstikke duf.

PIEPKLEINE HIJ

Ja, dat komt ervan

Dat komt ervan als je midden op de dag gaat slapen.

KLEINE HIJ (tegen HIJ)

Hallo! Hallo daar!

ZIJ

Hij heeft het tegen jou.

HIJ (*tegen KLEINE HIJ*)

Ja?

KLEINE HIJ

Wij hebben geen vlekkenmiddel.

HIJ

Dan doen we het we zonder.

KLEINE HIJ

Maar ik kan het de anderen vragen, ik heb hier zelf ook een vlek.

ZIJ

De anderen vragen?

HIJ (*tegen KLEINE HIJ*)

Ja. Ja, als je dat wil vragen, graag.

KLEINE HIJ (*tegen PIEPKLEINE HIJ*)

Sorry.

Sorry.

geïnteresseerden in de vertaling
van het hele stuk
kunnen kunnen de vertaler benaderen
voor een leeskopie:

*maaike@tinygrass.nl /
website: www.tinygrass.nl*

Fredrik Brattberg (1978, Noorwegen) is toneel- schrijver en componist. Hij studeerde compositie bij Wolfgang Plagge. Zijn composities – variërend van opera en kamermuziek tot werken voor koor en symfonieorkest – worden internationaal uitgevoerd. In 2004 schreef hij in samenwerking met de Canadese toneelschrijver Lance Woolaver de opera *The Heart on the Door*. In 2008 debuteerde hij zelf als toneelschrijver met *Det banker, Amadeus*. Zijn stuk *De terugkomsten* werd in 2011 geselecteerd voor het internationale Festival of Contemporary Playwrights 2011 in Kopenhagen. Voor *De terugkomsten* ontving Brattberg in 2012 de Ibsenprijs en in 2015 de cultuurprijs van de gemeente Porsgrunn (voor zijn gehele werk). In 2016 werd hij genomineerd voor de Franse toneelschrijfprijs Le Prix Godot. Samen met Jon Fosse en Arne Lygre is hij de meest gespeelde Noorse toneelschrijver in het buitenland.

Toneelwerk

Posisjonen – 2017

Barnet. Båten – 2017

Urtene. Komfyren. Koppen. – 2017

Sørsida – 2016

Winterreise – 2016

Katten – 2016

Faren til barnet til moren – 2015 *Tilbakekomstene* – De
terugkomsten – 2011 *Monsemann* – 2011

Besøk hos familien Hansen halv syv – 2009 *Det banker,*

Amadeus – 2008

Maaïke van Rijn (1974) vertrok in 1992 naar Zweden om er te studeren en de taal te leren. Daarna studeerde ze Engelse en Nederlandse taal- & letterkunde in Amsterdam. Na haar studie werkte ze onder meer voor Over het IJ Festival, de Theatercompagnie en de Toneelschuur. Begin 2013 startte ze haar werkzaamheden als literair vertaler met toneel als specialisatie. Maaïke is een fervent pleitbezorger van hedendaags Scandinavisch toneel in Nederland en onderhoudt nauwe contacten met auteurs en instanties op dit gebied in Noorwegen en Zweden. Ze was initiatiefnemer en organisator van het project *Ferske Norske* (2017).

www.tinygrass.nl

Toneelvertalingen (een keuze)

Jon Fosse – *Ik ben de wind** – 2018

Tale Naess – *Strømmer / Wilde** – 2017

Maria Tryti Vennerød – *Zuiver** – 2017

Sophie Tseng en Mohammed Benzakour – *Twee monologen*
– 2016

David Harrower (naar Gogol) – De Revisor – 2015

Jon Fosse – Deze ogen* – 2014

Rik van den Bos – Running on empty – 2013

Anna Maria Versloot, Judith Hofland – Like Me – 2013

Jesper Halle – De Bosjes* (i.s.m. Tom Kleijn) – 2013

*Deze teksten zijn uitgegeven in de reeks van De Nieuwe Toneelbibliotheek